

Sveučilište Jurja Dobrile u Puli
Odjel za interdisciplinarne, talijanske i kulturološke studije

ANDREA GAVRAN

KULTURNO-POVIJESNI SPOMENICI ROVINJA

Završni rad

Pula, 2017.

Sveučilište Jurja Dobrile u Puli
Odjel za interdisciplinarne, talijanske i kulturološke studije

ANDREA GAVRAN

KULTURNO-POVIJESNI SPOMENICI ROVINJA

Završni rad

JMBAG: 0303045840

Studijski smjer: Kultura i turizam

Kolegij: Kulturno - povijesni spomenici

Mentor: prof. dr. sc. Slaven Bertoša

IZJAVA O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI

Ja, Andrea Gavran, kandidatkinja za prvostupnicu interdisciplinarnog studija Kulture i turizma izjavljujem da sam osobno pisala završni rad na temu Kulturno – povijesni spomenici Rovinja i odnijela rad na ocjenjivanje kod prof. dr. sc. Slavena Bertoše, te da nisam kršila tuđa autorska prava prepisivanjem, odnosno necitiranjem rada. Također, izjavljujem da ovaj rad nije korišten niti u jednu svrhu obavljanja studentskih obveza na ovom ili drugom učilištu. Nadalje, izjavljujem da sam u radu poštivala etička pravila znanstvenog i akademskog rada.

U Puli, 13. lipnja 2017.

Studentica:

IZJAVA O KORIŠTENJU AUTORSKOG DJELA

Ja, Andrea Gavran dajem odobrenje Sveučilištu Jurja Dobrile u Puli, kao nositelju prava iskorištavanja, da moj završni rad pod nazivom „Kulturno povijesni spomenici Rovinja“ koristi na način da gore navedeno autorsko djelo, kao cjeloviti tekst, trajno objavi u javnoj internetskoj bazi Sveučilišne knjižnice Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli te kopira u javnu internetsku bazu završnih radova Nacionalne i sveučilišne knjižnice, sve u skladu s Zakonom o autorskom pravu i drugim srodnim pravima i dobrom akademskom praksom, a radi promicanja otvorenoga pristupa znanstvenim informacijama.

Za korištenje autorskog djela na gore navedeni način ne potražujem naknadu.

Potpis:

U Puli, 13. lipnja 2017.

Sadržaj

1. Uvod	1
2. Kulturni resursi grada Rovinja kao nositelji kulturne i turističke ponude	2
2.1. Vrste spomenika i kulturnog nasljeđa	4
2.2. Kulturno nasljeđe	5
3. Povijest grada Rovinja.....	6
3.1. Grad Rovinj	7
4. Kulturna baština	10
4.1. Kulturno-povijesni spomenici grada Rovinja.....	111
4.1.1. Balbijevo luk	111
4.1.2. Gradska palača u Rovinju.....	12
4.2. Crkvene građevine i samostani.....	13
4.2.1. Crkva sv. Eufemije	14
4.2.2. Sv. Eufemija i legenda o sarkofagu	16
4.2.3. Romanička crkva Presvetog Trojstva.....	17
4.2.4. Crkva sv. Benedikta	18
4.2.5. Crkvica sv. Tome Apostola	18
4.2.6. Crkva Majke Božje od Milosti	20
4.2.7. Crkva sv. Damjana	21
4.2.8. Crkva sv. Kristofora	21
4.2.9. Crkvica Gospe od Zdravlja.....	22
4.2.10. Franjevački samostan i crkva sv. Franje Asiškog	22
4.2.11. Crkva sv. Brigite.....	23
4.2.12. Crkva sv. Bartola	24
5. Zaključak	25
6. Popis literature	26
7. Popis slika i priloga	28
Sažetak.....	29
Summary.....	30

1. Uvod

Rovinj je grad koji se nalazi na zapadnoj obali Istre te je pravi tradicionalni istarski grad. Smjestio se na stjenovitom otoku koji je naseljen od prapovijesnih vremena. Grad se po prvi put u dokumentima spominje u VI. stoljeću.

U ovom radu, čija su tema kulturno – povijesni spomenici Rovinja, detaljno ćemo govoriti o znamenitostima ovoga grada, posebice njegovim spomenicima koji ga čine posebnim i autentičnim.

Naime, budući da je Republika Hrvatska tradicionalna katolička zemlja, grad obiluje crkvama koje su stare stoljećima, te one imaju broje karakteristike koje su značajne za razdoblje u kojem su izgrađene, tako da se na području grada mogu pronaći crkve i drugi kulturni spomenici koji odišu poviješću i kulturom.

Budući da su kulturni spomenici, uz prirodne ljepote, nositelji turističke ponude grada i regije, posebice ih treba čuvati te se odnositi prema njima s poštovanjem.

Ovaj rad podijeljen je na dva glavna dijela. U prvom dijelu obrađeni su termini kulturnih resursa grada Rovinja kao nositelji kulturne i turističke ponude, te su objašnjene vrste spomenika i kulturnog nasljeđa, uz način kako se oni mogu upotrijebiti u marketinške svrhe.

U drugom dijelu obrađena je povijest grada Rovinja.

U trećem dijelu rada obrađena je kulturna baština grada s detaljnim opisima i fotografijama.

2. Kulturni resursi grada Rovinja kao nositelji kulturne i turističke ponude

Suvremeni turisti donose odluke o izboru turističke destinacije ovisno o tome zadovoljava li ponuda njihove potrebe, pruža li im nezaboravan doživljaj. Oni žele upoznati lokalnu kulturu, žele doći u kontakt s lokalnim stanovništvom, upoznati nacionalni folklor, gastronomiju, posjetiti festivale, muzeje, galerije itd. Sve to čini kvalitetu ponude nekog turističkog odredišta.¹

Priroda, kulturno nasljeđe, a posebice arhitektura - čine turističke resurse Europe. Kulturno nasljeđe daje određenu autentičnost destinaciji, čini je prepoznatljivom i drukčijom i na njemu se često temelji konkurentna prednost u odnosu prema drugim destinacijama. Danas je kultura komercijalan "proizvod" koji se nudi turistima koji traže odmor i iskustvo. U mnogim turističkim destinacijama takvi resursi prijeko su potreban dodatak osnovnim elementima ponude.

Međutim, nije dovoljno imati samo bogato kulturno nasljeđe, njime treba znati marketinški upravljati. Samo nasljeđe koje je, u najvećoj mogućoj mjeri, u funkciji turizma - može pružiti maksimalne ekonomske efekte.²

Sve atraktivne činitelje turističke ponude destinacije moguće je podijeliti na:

- *prirodne atrakcije* (more, plaže, klima, flora i fauna i druga geografska obilježja destinacije i prirodnih resursa),
- *izgrađene atrakcije* (građevine i turistička infrastruktura, uključujući povijesnu i modernu arhitekturu, spomenike, šetnice, parkove, kongresne centre, marine i sl.),
- *kulturne atrakcije* (povijest i folklor, religija i umjetnost, kazalište, glazba, ples i drugi oblici zabave, muzeji – neki od ovih mogu se razviti u posebne događaje festivale i dramske izvedbe koje prikazuju epizode iz povijesti mjesta),
- *društvene atrakcije* (način života i običaji domicilnog stanovništva, jezik i mogućnosti za druženja).³

Postoji čak dvadeset i tri tipa atrakcija koji nekom mjestu daju „na vrijednosti“, te su oni sljedeći:

¹ Vrtiprah, V., Kulturni resursi kao činitelj turističke ponude u 21. stoljeću, *Ekonomika misao i praksa*, No. 2, prosinac 2006., str. 279.

² Vrtiprah, V., *nav. dj.* (bilj. 1).

³ Na istome mjestu.

- povijesne prirodne atrakcije (prirodni rezervati, parkovi leptira, zoološki vrtovi, vodopadi, geomorfološka i geološka nalazišta, špilje itd.),
- znanost (muzeji, tehnologijski centri itd.),
- proizvodnja (farme, vinogradi, rudnici itd.),
- obrtnički centri i prodavaonice (ručno izrađeni proizvodi - skulpture, grnčarije, ručno izrađeno staklo, svila, metalni predmeti itd.),
- proizvođačka industrija (tvornice porculana, pivovare, vinarije,
- muzeji u kojima se prezentira ekonomski razvoj itd.,
- transport (muzeji - razvoj prometa, civilno zrakoplovstvo,
- brodarstvo, željeznice itd.),
- društveno-kulturne atrakcije (prapovijesne i povijesne atrakcije,
- kuće, nošnje, namještaj, društveni život itd.),
- povijesne ličnosti (znamenitosti i predjeli gdje su živjeli i radili pisci i slikari),
- umjetnost (kazališta, ulične izvedbe, cirkusi itd.),
- parkovi (arboretum, ukrasni parkovi, povijesni parkovi itd.),
- tematski parkovi (avanturistički parkovi, zabavni parkovi za djecu itd.),
- galerije, prvenstveno umjetničke,
- festivali i priredbe (povijesni sajmovi, festivali vezani za događaje iz prošlosti, seoski festivali itd.),
- tradicionalni sportovi (ribarenje, lov, streljaštvo itd.),
- otmjene i stare kuće (palače, seoske kuće, plemićki dvorci itd.),
- vjerske atrakcije (katedrale, crkve, kapelice, džamije itd.),
- vojne atrakcije (bojna polja, vojnički kampovi, vojni muzeji itd.),
- spomenici genocida,
- gradovi (povijesni gradovi, zgrade),
- sela i zaseoci (ruralna arhitektura),
- vrijedni predjeli (nacionalni parkovi, ruralni predjeli),
- primorski gradovi (uglavnom stari primorski gradovi),
- regije (povijesna i geografska područja koja su specifična po načinu života).⁴

⁴ Na istome mjestu.

2.1. Vrste spomenika i kulturnog nasljeđa

S aspekta turističkog potrošača, u okviru turističke destinacije moguće je identificirati tri tipa atrakcija: *primarne, sekundarne i tercijarne*.

- *Primarne atrakcije* iznimno su važne za destinaciju i bitne za stvaranje dojma i privlačenje turista. Sve primarne atrakcije nisu jednako važne za potrošače. Atrakcije koje su jedinstvene i neobične, mogu privući turiste iz dalekih zemalja. Oni će putovati iz velikih udaljenosti kako bi doživjeli novo iskustvo, ali neće uložiti napor, novac i vrijeme da vide nešto uobičajeno.
- *Sekundarne su atrakcije* lokalno značajne. Važne su za turiste i mogu biti vrlo popularne, ali ne utječu na odluku turista o posjetu destinaciji.
- *Tercijarne atrakcije* imaju još manji utjecaj na odluku o putovanju - turisti ih slučajno posjećuju kad već borave u destinaciji. Ista atrakcija može biti primarna, sekundarna i tercijarna, ovisno o motivima putovanja.⁵

Sve razvijene turističke destinacije traže nove sadržaje kako bi obogatile svoju ponudu. U svijetu postoje dva trenda. Jedan vodi ka očuvanju povijesnih spomenika, kulture i prirode, tj. autentičnog nasljeđa. Drugi je usmjeren ka „izvedenim“ atrakcijama. Međutim, takve atrakcije postaju s vremenom dio fizičkog, povijesnog i kulturnog okruženja – postaju „prirodne“.

⁵ Na istome mjestu.

2.2. Kulturno nasljeđe

Dugo vremena javni i privatni sektor u kulturi svoje je aktivnosti uglavnom usmjeravao prema očuvanju nasljeđa, označavanju kulturnih znamenitosti, pružaju usluga turistima pri posjeti znamenitostima i sl., te je promovirao nasljeđe više iz kulturnih nego ekonomskih razloga. Danas se ponuda bazira kako na kulturnom nasljeđu, tako i na prirodnim ljepotama te zabavi.⁶

Kulturno nasljeđe može samo povećati sveukupnu kvalitetu turističke ponude za turiste koji su u destinaciju došli zbog nekih drugih motiva. Iz tog razloga potrebno je da neka regija očuva svoje nasljeđe. O nasljeđu i povijesti grada Rovinja bit će riječi u sljedećem dijelu rada.

⁶ Na istome mjestu.

3. Povijest grada Rovinja

Rovinj se prvi put spominje kao *Castrum Rubini* u djelu „Cosmographia“ ravenkog Anonimusa. Djelo je to iz 7. stoljeća s mnogo geografskih podataka koji se odnose na 5. stoljeće, iz čega rovinjski kroničar Bernardo Benussi zaključuje da je Rovinj nastao u razdoblju od 3. do 5. stoljeća. Okolica današnjeg Rovinja je prema arheološkim nalazima bila nastanjena već u prapovijesnom razdoblju, u brončanom i željeznom dobu, kada u Istri cvate kultura Histra.

Nakon mirne vladavine Rimskog Carstva, stari Romani su u potrazi za sigurnošću naselili otoke Mons Albanus, Sv. Katarinu, Sv. Andriju i Cissu. *Castrum Rubini* lociran je na mjestu današnje crkve sv. Eufemije, nekad crkvice sv. Jurja koja je preživljavala razorne napade s kopna i mora.

Nakon bizantske vlasti Rovinj je najprije pod vlašću Langobarda, a potom pod franačkom vladavinom. U feudalnoj Istri Rovinj gubi veći dio autonomije starih rimskih municipija, međutim kao važan grad, o čemu govori činjenica da kao *castrum* sudjeluje 804. godine na Rižanskoj skupštini, uspijeva se izboriti za određene olakšice. Već u 7. stoljeću Rovinj je bio zaštićen gradskim bedemima, a od sedmero gradskih vrata dvoje su sačuvala svoj izvorni oblik, vrata sv. Benedikta, Portica i vrata sv. Križa. U 8. i 9. stoljeću Rovinj se razvija kao pomorsko središte. Usprkos kamenim fortifikacijama bio je, kao i ostali gradovi u Istri, više puta opustošen i spaljen.⁷

Istra, kao most između Apeninskog i Balkanskog poluotoka, bila je velikim civilizacijama zapada i istoka vrlo interesantna u stjecanju primata. Njome su u 10. i 11. stoljeću vladale moćne njemačke feudalne obitelji koje su blagonaklono gledale na političko-ekonomsko jačanje Venecije. Godine 1188. Rovinj sklapa s Dubrovnikom ugovor kojim se obje strane obvezuju na trgovanje i razmjenu dobara. U 13. stoljeću Rovinj se u više navrata sukobljava sa zapadnim istarskim gradovima, Piranom i Koprom. God. 1283. Mlečani su osvojili Rovinj, pa su mu ograničili gradsku upravu. Na čelu uprave postavili su svoga čovjeka kao „podestata“ i dozvolili da samo mali broj povlaštenih obitelji sudjeluje u vijeću građana.⁸

U 15. stoljeću Rovinj ima statut, uz već postojeće ratare i ribare, pojavljuju se trgovci, mornari i obrtnici i osnivaju se bratovštine.

⁷ Štambuk, T., *Turistička monografija Rovinj*, Rovinj 2001., str. 15. – 17.

⁸ Milovan, M., *Župa Rovinj*, Pula 1989., str. 6.– 7.

U 17. stoljeću izgrađen je Balbijeve luk, barokno zdanje kojim se i danas ulazi u starogradsku jezgru, koje je 1963. proglašeno spomenikom kulture. Rovinj je 1653. imao oko 5.000 stanovnika, a u razdoblju od 1766. do 1770. gotovo 10.000 te je tada bio najveći grad na istočnoj obali Jadrana.⁹

U 19. stoljeću postaje važni grad Istre u kojem se razvija proizvodnja tjestenine, cementa, otvara se tvornica duhana, pogoni za preradu i konzerviranje ribe, mala brodogradilišta te čitav niz proizvodno-obrtničkih djelatnosti. Brodska povezanost je jako dobra, a od 1876. pruga Rovinj-Kanfanar povezana je sa željeznicom od Pule do Beča. Proizvode se velike količine vina i razvija se maslinarstvo.¹⁰

Većina je stanovništva, unatoč fašističkom režimu, nastavila živjeti kao i ranije, prisilno posvećujući velik dio svojega dana rješavajući ekonomske probleme, ali i dalje spremno prateći društveno-kulturni život i sudjelujući u njemu. Posljedice sukoba i evakuacije grada snažno su utjecale na rovinjski gospodarski razvoj u prvome poraću dvadesetih godina, ionako otežan lošim tečajnim odnosom krune i lire, krizom puljskog Arsenala, te svjetskom krizom 1929.¹¹

Grad se ponovno počeo gospodarski uzdizati od sredine 1960-ih zahvaljujući intenzivnom razvoju turizma. Povijesna jezgra Rovinja pokazuje jasne crte mletačke urbanističke arhitekture, iznad kasnoantičkog i ranosrednjovjekovnog supstrata.

3.1. Grad Rovinj

Rovinj je se nalazi na zapadnoj obali na poluotoku Istre. Grad je smješten na stjenovitom otoku koji je naseljen od prapovijesnih vremena. Tijekom srednjeg vijeka bio je zaštićen bedemima unutar kojih su vijugale brojne uske ulice, a na vrhu brežuljka Monte nalazila se crkva sv. Jurja. U ovoj se crkvi čuvalo tijelo Sv. Eufemije po kojoj se danas tako zove crkva. Crkva je smještena na najvišoj točki grada te se s vrha zvonika može vidjeti cijeli grad. Grad Rovinj, zajedno s Porečom, najjači je turistički centar Istre, te najveći po broju noćenja gostiju koji dolaze u Hrvatsku. Područje grada Rovinja graniči s općinama Kanfanar, Bale, Vrsar i Sv. Lovreč. Grad Rovinj ima svega dva naselja, a to su Rovinjsko Selo i Rovinj.

⁹ Štambuk, T., *nav. dj.* (bilj. 7).

¹⁰ Milovan, M., *nav. dj.* (bilj. 8).

¹¹ Načinović, D. - Budicin, M., *Rovinj na starim razglednicama*, Rovinj 1998., str. 59.

Za Rovinj možemo reći kako je jedan od najljepših i naj slikovitijih gradova na Jadranskoj obali. Ugođaj prostornog sklada posebno pridonosi sam smještaj povijesne jezgre na omanjem poluotoku, koji se pruža u more između dviju dubokih uvala. Visoke građevine staroga istarskoga grada se gotovo od razine mora polako penju prema vrhu brežuljka te tvore homogeno tkivo slikovitih, krivudavih i vrlo uskih uličica zbijenih na brežuljku kao stisnuta šaka. Samim vrhom prevladava krupna horizontala župne crkve, djelomično nježnija zelenilom drveća koja su oko nje, a završni kompozicijski akcent daje njezin monumentalni zvonik koji se diže visoko u nebo. Vertikale visokih zgrada pojačavaju brojni slikoviti visoki dimnjaci koji rese rovinjske krovove.

Stari je grad ponešto odvojen od novijih četvrti te ga to čini autentičnim. Na kopnu

Slika 1. Pogled na Rovinj sa zvonika crkve sv. Eufemije

(izvor: Fotografija A. Gavran, 2015.)

prevlakom sa sjecištem nekoliko prostranijih barokno definiranih trgova i ulica izgrađenih u pojasu ispred gradskih zidina i na prostoru koji je djelomično nastao zatrpavanjem mora. Noviji dijelovi grada nastali su u XVIII. i XIX. stoljeću, skladno se poput lepeze šire u dvije rovinjske uvale ili se penju uz nasuprotni brežuljak kojim dominira kompleks franjevačkog samostana. Rovinj je poput drugih istarskih gradova vrlo staro naselje. Nastao je na otoku koji je vrlo uskim tjesnacem bio odijeljen od kopna. Na obližnjem otoku

Svetom Andriji proizvodilo se staklo, pa je otok još ne tako davno bio posut krhotinama stakla.¹²

Važnost Rovinja kao gradskoga središta može se vidjeti po sudjelovanju njegovih predstavnika na Rižanskoj skupštini 804. godine. U vrijeme feudalizacije Istre često se mijenjaju feudalni gospodari, a obalni istarski gradovi vode sve oštriju borbu za komunalnu autonomiju. Ona osobito jača za vladavine patrijarha. Iz toga vremena zanimljiv je ugovor Rovinjaca s Dubrovnikom iz 1188., koji obje strane obvezuje na međusobnu trgovinu i razmjenu dobara.⁵

Kulturno-povijesna baština grada Rovinja vrlo je značajna. Treba spomenuti kako Rovinj nije, za razliku od Pule i Poreča, na svjetskom glasu, ali ono što ga čini posebnim jest upravo njegova potpuno sačuvana jezgra koja je prirodno rasla i izgrađivala se kroz stoljeća pod različitim utjecajima, s time da nije prekidala povijest grada. Nedirnut ratnim razaranjima, možemo reći da je pošteđen, za razliku od Pule i Poreča koji su nastradali tijekom Drugog svjetskog rata. Rovinj je uz potpunu cjelovitost svojega urbanoga prostora sačuvao i svoje dragocjene ambijentalne vrijednosti, svoju slikovitost i svoj jedinstven, gotovo prirodan, organski ustroj.¹³

¹² Travirka, A., *Istra - povijest, kultura, umjetnička baština*, Zadar 2001., str. 75.

¹³ Travirka, A., *nav. dj.* (bilj. 12).

4. Kulturna baština

Brojne su definicije kulturne baštine, ali gotovo sve uključuju podjelu na materijalnu i nematerijalnu. *Kulturna baština* je zajedničko bogatstvo čovječanstva u svojoj raznolikosti i posebnosti. Nasljeđe je fizičkih artefakata i nematerijalnih atributa neke grupe ili društva, koji čine ostavštinu prošlih generacija, te se brižno čuva u sadašnjosti, kako bi bilo ostavljeno u nasljeđe za dobrobit budućim generacijama.¹⁴

U materijalnu baštinu spadaju *građevine, spomenici, arheološka nalazišta, artefakti, uključeni su i predmeti vrijedni za arheologiju, arhitekturu, znanost ili tehnologiju specifične kulture.*

U *materijalnu kulturnu baštinu* mogu spadati i određena nepokretna dobra, poput gradova, sela, naselja, građevina, mjesta, spomenika i obilježja u vezi s povijesnim događajima ili osobama, krajolika ili njegovog dijela koji sadrži povijesno karakteristične strukture, koje svjedoče o čovjekovoj nazočnosti u prostoru, tehnički objekti s uređajima i drugi slični objekti.⁶

Nematerijalna baština ili neopipljiva kulturna baština obuhvaća tradiciju, kulturne običaje, sjećanja, ideje, estetska i duhovna vjerovanja, umjetničke ekspresije poput glazbe, tradicijskih glazbala, plesa. U nju spadaju načini i sredstva ponašanja nekog društva te pravila djelovanja u specifičnoj kulturnoj klimi.¹⁵

Kulturna baština je, kao što i samo ime sugerira, nasljeđe prošlosti. Važan je dio povijesti svakog naroda. Prirodna baština je također važan dio kulture. Spomenička baština je sastavni dio kulturne baštine, ona je rezultat rada i stvaralačkog djelovanja čovjeka kroz preoblikovanje prirode i integraciju prirodnih i kulturnih dobara i vrijednosti. Spomenik kulture je svjedočanstvo ljudske povijesti i razvoja, za čije očuvanje postoji javni interes. To znači da je u svakom slučaju riječ o povijesnom objektu.¹⁶

Spomenici kulture se dijele na:

- *građevinske spomenike – zgrade, njezine dijelove,*
- *ukupna područja (ansambli),*
- *pokretne spomenike kulture – umjetnička djela, skulpture, zbirke i dr.*

¹⁴ <http://www.min-kulture.hr/default.aspx?id=3639>, 20. svibnja 2017.

¹⁵ Antolović, J., *Očuvajmo kulturnu baštinu*, Zagreb 2008., str. 16.

¹⁶ Antolović, J., *nav. dj.* (bilj. 15).

- *predmete iskopane ili pronađene u zemlji – grobovi, keramika i dr.*¹⁷

Danas je kulturna baština vrlo važan faktor u ekonomiji. Osim ekonomske vrijednosti ima i onu kulturnu. Zaštita kulturne baštine važan je čimbenik za prepoznavanje, definiranje i afirmaciju kulturnog identiteta. Zaštitom i očuvanjem kulturne baštine Ministarstvo kulture osigurava postojanost kulturnih vrijednosti, kao i potencijala za daljnji razvitak Republike Hrvatske, njezinu afirmaciju, stimulaciju ekonomske konkurentnosti i kvalitetnijeg života u europskom okruženju.¹⁸

4.1. Kulturno povijesni spomenici grada Rovinja

Grad Rovinj ističe se po antropogenim privlačnostima, te ga one i romantična atmosfera čine različitim od drugih.

Antropogene privlačnosti su svi elementi materijalne i duhovne kulture, koji služe za zadovoljavanje turističkih potreba i koji su atraktivni za posjetitelje. Pod antropogene privlačnosti spadaju atrakcije, spomenici i manifestacije. Za kulturno-povijesne spomenike možemo reći da su oni svjedočanstvo ljudske povijesti i razvoja za čije očuvanje postoji javni interes. To svakako znači da se radi o povijesnom objektu koji nosi neko svoje posebno značenje te svjedoči o dugoj povijesti samoga grada, o kojoj se pričaju mnogobrojne legende.¹⁹

Rovinj je grad pun kulturno-povijesnih znamenitosti, muzeja i galerija, prirodnih znamenitosti te arheoloških nalazišta koja ćemo prikazati u sljedećim naslovima.

4.1.1. Balbijevo luk

Rovinj je imao sedam gradskih vrata, od kojih je do danas sačuvano troje njih - Vrata pod zidom, Vrata sv. Benedikta (Vrata na obali) i Vrata sv. Križa.

Na mjestu današnjeg Balbijevo luka nalazila su se Vrata stare ribarnice, koja su ondje stajala do druge polovice 17. stoljeća. Za vrijeme upravljanja načelnika Daniela Balbija,

¹⁷ Na istome mjestu.

¹⁸ Ministarstvo kulture, <http://www.min-kulture.hr/default.aspx?id=6>, preuzeto 15. prosinca 2016.

¹⁹ Štambuk, T., *nav. dj.* (bilj. 7).

1678. ta su vrata srušena i podignut je novi objekt, kasnije prozvan Balbijev luk, u čast tadašnjem načelniku.

Slika 2. Balbijev luk (izvor: www.putovnica.net)

Danas je to glavni ulaz u Stari grad, a osim po elegantnom obliku prepoznatljiv je po venecijanskom lavu koji s vrha 'pozdravlja' skulptura mletačkog lava, dok se ispod nje nalaze grbovi obitelji Balbi.²⁰

4.1.2. Gradska palača u Rovinju

Radi se o staroj pretorskoj palači, prvi put izgrađenoj početkom 14. stoljeća. Tijekom povijesti mijenjala je i svoj izgled i svrhu.

Ovdje sjedište ima gradonačelnik i gradska uprava u cijelosti. Nekad je bila pretorska palača čiji „temelji“ potječu iz 1308.

²⁰ <http://www.putovnica.net/odredista/hrvatska/rovinj/sto-posjetiti-znamenitosti-u-rovinju/balbijev-luk>, 17. prosinca 2016.

Slika 3. Gradska palača (izvor: www.putovnica.net)

U dijelu prizemlja nalazio se čak i zatvor, dok je na katu bila velika sala Gradskog vijeća, uredi te arhiv. Pročelje i atrij su obnovljeni između 1850. i 1860. te 1935., kad je postavljeno niz grbova venecijanskih i rovinjskih obitelji te gradski grb.²¹

4.2. Crkvene građevine i samostani

O crkvama na području rovinjske župe postoji u župnom arhivu spis datiran 30. rujna 1806. Već prije toga su neke crkvice propale, a posebno one u polju oko grada Rovinja. Neke druge su srušene kasnije.⁹

Ne zna se kad je u Rovinju ustanovljena župa. Na istarskoj se obali kršćanstvo raširilo već u III. ili IV. stoljeću, pa se može pretpostaviti da je negdje u blizini Rovinja postojala organizirana kršćanska općina. Crkve su, međutim, važne za kulturnu i religijsku povijest grada te vrijedni kulturno povijesni spomenici, pa će o njima biti riječi u nastavku rada.

²¹ <http://www.putovnica.net/odredista/hrvatska/rovinj/sto-posjetiti-znamenitosti-u-rovinju>, 17. prosinca 2016.

4.2.1. Crkva Sv. Eufemije

Barokna je građevina, venecijanskog stila te najveći spomenik u gradu. Izgrađena je između 1725. i 1736. Dužina crkve s vanjske strane je 51,11 m a širina 30,26 m. Srednja lađa visoka je 17,71 m a druge dvije po 10, 11 metara.

Do 10. stoljeća na tom mjestu gdje se danas nalazi crkva Sv. Eufemije nalazila se crkvice sv. Jurja ali kad je 800. godine u grad dopremljen sarkofag kršćanske mučenice, stanovnici okolnih mjesta hodočastili su na grob Sv. Eufemije te je crkva sv. Jurja postala premala pa se početkom 10. stoljeća počela graditi nova crkva.

Oko 950. godine bila je nova bazilika dovršena. To je bila trosobna bazilika s tri polukružne izbočene apside. Na sredini je postavljen sarkofag tijelom Sv. Eufemije koja je postala sa Sv. Jurjem zaštitnica grada i župe. Crkva je imala tri glavna oltara i bila je dovoljno velika za skupine hodočasnika, koji su povremeno dolazili u Rovinj.²²

Slika 4. Crkva Sv. Eufemije u Rovinju (izvor: fotografija A. Gavran, 2017.)

God. 1720. odlučeno je da se započne s izgradnjom nove crkve „dostojne Božjeg veličanstva i prikladne za pobožnost našeg naroda“, kako stoji zapisano u Kaptolskom arhivu. Za projekt nove crkve angažiran je mletački arhitekt Giovanni Scalferotto, čiji rad nije u potpunosti zadovoljio narod pa je Giovanni Dozzi izvršio određene izmjene. Sama je gradnja

²² Grad Rovinj-Citta di Rovigno, <http://www.rovinj.hr/rovinj/rovinj/setnja-gradom/sveta-eufemija>, preuzeto 15. prosinca 2016.

započeta 1725. Tom su prilikom porušene crkvice sv. Jurja, sv. Uršule, sv. Mihovila i sv. Roka. Gradnja je brzo napredovala. Već 1728. bila su pokrivena sva tri krova iza glavnih oltara, te je i sarkofag Sv. Eufemije prenesen na mjesto gdje se i danas nalazi.²³

Gradnja zvonika započeta je 3. prosinca 1651. postavljanjem prvog kamena prema nacrtu milanskog arhitekta Alessandra Monopole. Zvonik je trebao biti nalik onome Sv. Marka u Veneciji. Gradnja je trajala 26 godina. Veliki bakreni kip Sv. Eufemije, djelo braće Vallani iz Maniaga, postavljen je na vrh zvonika 1758., na mjesto prijašnjeg drvenog kipa uništenog 1756. od munje.

Kip je postavljen tako da se okreće oko svoje osi prema smjeru vjetera. Zvonik je 1834. temeljito popravljen, jer su munje prouzročile velika oštećenja. God. 1879. postavljeni su gromobrani i na zvonik i na crkvu. Zvonik s kipom Sv. Eufemije (visokim 4,70 m) među najvišima je u Istri, visok je preko 62 m, a širina mu je pri dnu 8,66 m.¹²

Govoreći o samoj unutrašnjosti crkve, središnji oltar je onaj Sv. Jurja, Sv. Marka i Sv. Roka, na kojem su kipovi trojice svetaca izrađeni od kararskog mramora, autora Girolama Laureata, venecijanskog majstora. S lijeve strane nalazi se oltar Presvetih Sakramenata, bogat mramorom i ukrašen kipovima anđela, dok se s desne strane središnjeg oltara nalazi oltar Sv. Eufemije, zaštitnice grada, nezaobilazni dio za svakog posjetitelja crkve. Sam oltar je također bogat mramorom, kameni kip svete potječe iz 15. stoljeća, a iza oltara nalazi se sarkofag u kojemu su pohranjene njezine relikvije.

Na zidovima pored sarkofaga nalaze se slike iz 1883., autora Leonarda Riga, koje prikazuju dolazak sarkofaga do rovinjske obale, te mučeništvo Sv. Eufemije. Na stropu se nalazi prikaz krunjenja svete na nebu. S desne (južne) strane postoje i oltari Gospe od Sv. Krunice, zatim oltar Sv. Franje Asiškog, oltar Sv. Petra, te oltar Sv. Mihovila Arkandela. Na suprotnoj, sjevernoj strani nalaze se redom: oltar Sv. Nikole, krstionica, oltar Sv. Sebastijana, Gospa od Karmela, te oltar Sv. Roka. Od slika vrijedno je spomenuti prikaze Sv. Antuna Padovanskog, Sv. Ivana Krstitelja, Sv. Franje Asiškog i Blažene Djevice Marije.

Sa zvonika crkve pruža se prekrasan vidik cijelog Rovinja s okolicom, a ponekad, za lijepog vremena, vide se i Alpe.²⁴

Istrani rado hodočaste Svetoj Eufemiji u Rovinj. Mnoge žene nose ime ove svete: Eufemija, Fuma, Fumica. Godine 2000. slavio se veliki jubilej Spasa. Rovinjski vjernici imali

²³ Grad Rovinj- Citta di Rovigno, <http://www.rovinj.hr/rovinj/rovinj/setnja-gradom/sveta-eufemija>, preuzeto 15. prosinca 2016.

²⁴ <http://www.inforovinj.com/hrv/rovinj/znamenje/crkva-sv-eufemija.asp>, preuzeto 24. svibnja 2017.

su još jedan razlog slavlja, 1200 godina od dolaska Svete Eufemije. Župa i grad pripremili su veliku svečanost.²⁵

4.2.2. Sv. Eufemija i legenda o sarkofagu

Sveta Eufemija se rodila oko 290. godine poslije Krista u maloazijskom gradu Kalcedonu. Živjela je u vrijeme car Dioklecijana.

Bila je iz ugledne patricijske obitelji. Za vrijeme cara Dioklecijana, koji je progonio kršćane, petnaestogodišnja je Eufemija uhićena i na razne načine mučena, osobito okrutno na kotaču, pa kad je i nakon toga ostala vjerna Kristu i postojana u odluci da se ne žrtvuje poganskom božanstvu, bačena je pred lavove u amfiteatar.

Lavovi su je usmrtili, ali joj tijelo nisu okusili. Bilo je to 16. rujna 304. godine poslije Krista. Tijelo mučenice sačuvali su kršćani. Ono je oko tri stoljeća počivalo u kalcedonskoj crkvi, a zatim kad su Perzijanci 620. godine opsjedali Kalcedon u mramornom je sarkofagu prevezena u Carigrad i smještena u velebnu crkvu koju je u njezinu čast bio podigao još car Konstantin. Tu je ostala do 800. godine, kada je, kako kaže prastara predaja, jedne olujne noći sarkofag sa svetičinim tijelom nestao iz Carigrada.

Slika 5. Sarkofag s relikvijom svetice Eufemije (izvor: <http://www.inforovinj.com>)

Prema ovdašnjoj predaji, Rovinjci su ugledali sarkofag koji se poput bijele kamene lađe otmjeno približavao obali u ranu zoru 13. srpnja 800. godine. Crkvena su zvona uzbuđeno

²⁵ Sveta Eufemija – 1200. godina dolaska sarkofaga Sv. Eufemije u Rovinj, *Istarska Danica* 2000., Pazin 1999., str. 232.

zvonila, a građani su trčali prema moru. Okruživši mramornu grobnicu koja se sjajila na morskome žalu, Rovinjci su je volovskim i konjskim zapregama pokušavali povući u grad. No, veliki se kamen nije ni pomaknuo. Nakon brojnih uzaludnih pokušaja, odustali su. Tada dotrči neki dječak s parom slabašnih i dotad neupregnutih junica. Njemu se ukazala Sveta Eufemija, rekavši „Ja sam Eufemija Kalcedonska koja krvlju svojom zaručih Isusa Krista. Ti ćeš, sa svojim junicama, izvući kamenu korablju s mojim tijelom jer Gospod hoće da čisti čiste vuku.“ I taj je dječak, pred zapanjenim očima sugrađana, sa svojim junicama odvuкао sarkofag s obale pa sve do crkve na vrh gradskog brežuljka.

Tamo otvoriše sarkofag i ugledaše nepomično tijelo lijepe djevojke u bogato ukrašenoj odjeći. Zatim opaze i svitak pergamene. Razvivši ga, pročitaše „HOC EST CORPUM EUFEMIAE SANCTAE“- „OVO JE TIJELO SVETE EUFEMIJE, DJEVICE I MUČENICE IZ KALCEDONA“.²⁶

4.2.3. Romanička crkva Presvetog Trojstva

Najvažnija i najbolje sačuvana romanička građevina u Rovinju. Dostojanstvena u svojoj jednostavnosti najstarija je građevina u Rovinju iz 13. stoljeća.

Slika 6. Romanička crkva Presvetog Trojstva (izvor: www.tzgrovinj.hr)

Nalazi se na trgu, pokraj autobusnog kolodvora. Sagrađena je kao sedmerokut čija je unutrašnjost kružnog oblika sa sedam niša i kupola a sadrži gotičku i romaničku umjetnost.

²⁶ Bertoša, M. et al., *Rovinj / Rovigno*, Zagreb 1994., str. 3.

Prozorske rešetke ove romaničke krstionice ukrašene su prikazom Golgote, pravim draguljem domaće primitivne umjetnosti.¹⁵

4.2.4. Crkva sv. Benedikta

Izgrađena je u 14. stoljeću i nalazi se na malom trgu, okružena visokim kućama. To je Trg i Ulica pod lukovima, a odmah su u blizini i Vrata sv. Benedikta, sada Vrata na obali. Crkva je građena u 14. stoljeća i ovamo su dolazili serviti iz samostana na otoku sv. Katarine. Bogoslužje se služi jednom godišnje, na blagdan sv. Benedikta, kada je izložena javnosti jednom godišnje.

Slika 7. Crkva sv. Benedikta (izvor: <http://swirl.blogger.index.hr>)

4.2.5. Crkvica sv. Tome Apostola

U Bregovitoj ulici, uklopljena među stare kuće, nalazi se crkvica sv. Tome Apostola. Po toj je crkvi nosila naziv cijela ulica, a i sada Rovinjci znaju reći za ovaj dio grada „san Tomà“.¹⁶ Izgrađena je 1388. i krasan je spomenik srednjovjekovne arhitekture.

U središnjem dijelu crkve nalazi se 6 metara visoka apsida, koja je s unutarnje strane polukružna, a s vanjske strane višekutna (poligonalna). Bočni prostori crkve imaju iste takve

polukružne apside, ali manjih dimenzija, a s centralnim brodom komuniciraju kroz visoki polukružni prolaz.

U sjevernom prostoru pronađeno je izvorno popločenje s očuvanim podnožjem oltarne pregrade, na kojem se nalaze udubljenja za montažu pilastra. Iznad centralnog prostora još su vidljivi ostaci lukova koji su nosili uzdignutu konstrukciju visoko iznad krovišta.²⁷

U 16. stoljeću na crkvi su obavljeni radikalni građevinski zahvati koji u potpunosti mijenjaju njezin prvotni oblik. Zazidani su bočni lukovi, tako da je građevina postala jednobrodna. Zapadni dio građevine je znatno skraćen i sagrađeno je novo pročelje s dva četvrtasta prozora. Tijekom najnovijih istraživanja crkve nađeno je više desetaka ulomaka predromaničke arhitektonske plastike i dijelovi crkvenog namještaja - ulomci tranzena, pluteja, pilastri oltarne pregrade, stupovi s kapitelima...

Slika 8. Crkva svetog Tome Apostola (izvor: www.triprebbits.com)

Na temelju dosadašnjih spoznaja o crkvi, a koje se temelje na analizi načina gradnje i nalaza nađenih u vrijeme istraživanja, može se tvrditi da je crkva sagrađena krajem 8. ili početkom 9. stoljeća. Crkva sv. Tome je lijep primjer crkvene arhitekture karolinškog razdoblja u Istri.²⁸

²⁷ <http://www.inforovinj.com/hrv/rovinj/znamenje/crkva-sv-tome.asp>, preuzeto 25. svibnja 2017.

²⁸ <http://www.inforovinj.com/hrv/rovinj/znamenje/crkva-sv-tome.asp>, preuzeto 25. svibnja 2017.

4.2.6. Crkva Majke Božje od Milosti

Nalazi se u Carduccijevoj ulici. Datum izgradnje i posvete crkve nisu poznati, ali poznati su natpisi iz kojih saznajemo da je 1584. preuređena. Crkva je nekad bila izvan gradskih zidina, ali se grad postupno proširio pa se danas nalazi unutar grada.¹⁶God. 1762. u crkvi je pokopana Elisabetta Angelini-Califfi, poznata kao Majka Siromašnih. Crkva je obogaćena izrezbarenim klupama i zavjetnim darovima koji su obješeni na njezinim unutarnjim zidovima.

Slika 9. Crkva Majke Božje od Milosti (izvor: www.rovinj-online.net)

4.2.7. Crkva sv. Damjana

Nalazi se između močvare Palud irta Sv. Damjana. Crkva je u većoj mjeri devastirana tako da ona danas izgleda kao zgrada pačetvorinastog tlocrta bez krova i pročelja. Prema stilskim obilježjima, nastanak ove crkve možemo smjestiti između XI.-XII. stoljeća, dakle u doba romanike.

Slika 10. Crkva sv. Damjana (izvor: Aldo Šuran, 2008.)

4.2.8. Crkva sv. Kristofora

Nalazi se kod plodnog polja zvanog Basilica. Smatra se da je po stilskim karakteristikama nastala u romaničkom razdoblju. Crkva ima polukružnu i izbočenu apsidu. S vanjske strane zidova nalaze se plitke lezene koje su s gornje strane povezane lukovima. Zidovi su građeni dosta rustično, što ukazuje da ju je gradio majstor koji nije bio dovoljno dobar u svom poslu. Zidovi su ožbukani sa vanjske i unutarnje strane. Krov crkvice sastoji se od drvene konstrukcije prekrivene kanalicama, dok je krov apside prekriven škrljama.

Slika 11. Crkva sv. Kristofora (izvor: Aldo Šuran, 2008.)

4.2.9. Crkvica Gospe od Zdravlja

Crkvica je podignuta 1779. Nalazi se u Švalbinoj ulici. Oltarna je slika iz poznate crkve Majke Božje od Zdravlja u Veneciji. U crkvi ima još nekih vrijednih slika na platnu.

4.2.10. Franjevački samostan i crkva sv. Franje Asiškog

Zanimljiv franjevački samostan ima dva atrija i crkvu iz 18. stoljeća. U njemu je i danas poznata knjižnica s više od osam tisuća starih knjiga, tu se čuvaju ikone kretsko-venecijanske škole, slike i skulpture iz 18. stoljeća, iluminirane rukopisne knjige te izuzetno liturgijsko posude i crkveno ruho. Biblioteka „Stancoviciana“, čiji fundus čine djela iz 18. stoljeća, čuva se, pak, u Zavičajnom muzeju.

Samostan ima tri oltara, koji su obnovljeni 1926. i 1931. Zvonik je sastavni dio crkve. Jezgru samostana čine dva klaustara s vodospremama, oko kojih su u prizemlju i na katu tradicionalni samostanski prostori. Djelomično je stradao u požaru 1802., a 1878. u istočnom je dijelu nadograđen za potrebe filozofsko-teološke škole i novicijata.

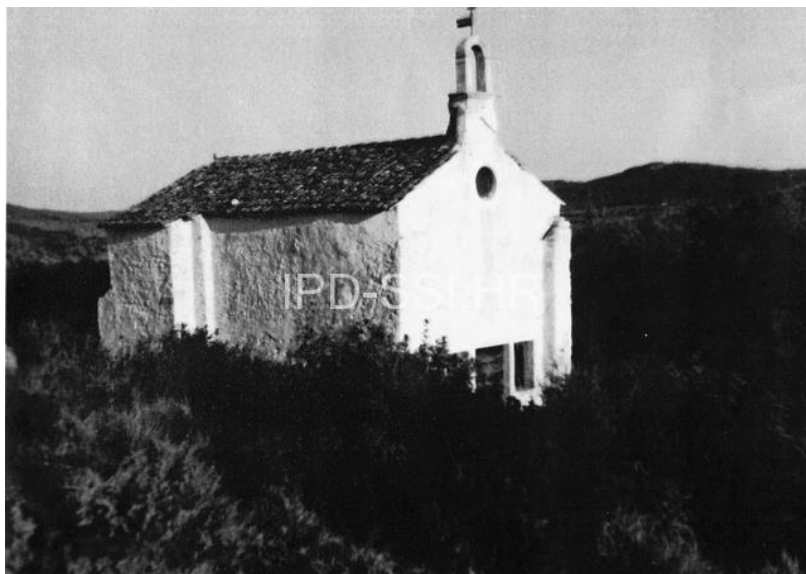

Slika 12. Franjevački samostan i crkva sv. Franje Asiškog
(izvor: <http://www.inforovinj.com>)

4.2.11. Crkva sv. Brigitte

Izgrađena je 1621. na mjestu starije crkve. Crkvica je na istočnoj strani grada, nedaleko od ceste koja vodi prema Balama i Puli. Narod je zove “Sv. Prita”. Tu je, čini se, prije gradnje ove bila jedna starokršćanska crkva. Sadašnja je podignuta navedene godine, kako je to bilo vidljivo na nekadašnjoj oltarnoj pali. God. 1643. bila je osnovana istoimena bratovština, a crkva je restaurirana 1852. Dosta je dobro sačuvana i sada služi kao skladište za poljsku opremu.²⁹

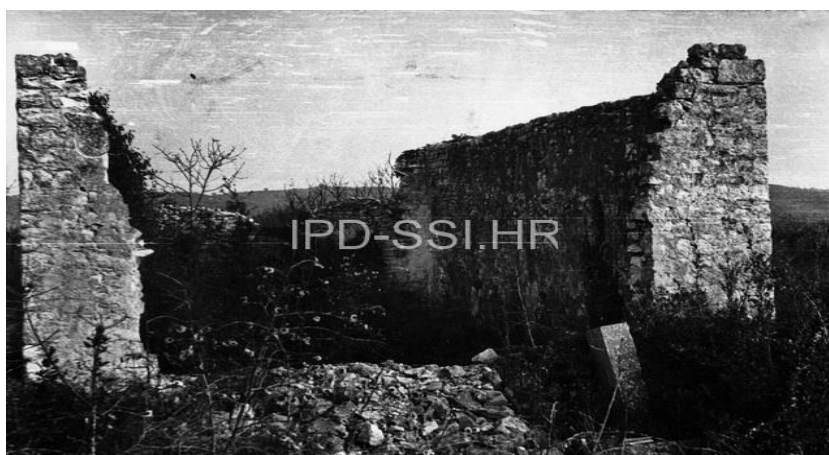
²⁹ <http://www.zuparovinj.hr/services/crkve-i-kapele/>, preuzeto 27. svibnja 2017.

Slika 13. Crkva sv. Brigitte (izvor: ipd-ssi.hr)

4.2.12. Crkva svetog Bartola

Ova je crkvica bila u dobrom stanju do 1855. Danas su ostale samo ruševine prekrivene bršljanom, bez apside i fasade. Postoji još samo oltarni kamen koji je srušen i oštećen. Ova je crkvica morala biti, po svojem izgledu, vrlo stara, iz XIII. ili XIV. st. i najveća od svih crkava u polju.³⁰

Slika 14. Crkva svetog Bartola (izvor: ipd-ssi.hr)

³⁰ <http://www.zuparovinj.hr/services/crkve-i-kapele/>, 27. svibnja 2017.

5. Zaključak

Rovinj je grad koji se nalazi na zapadnoj obali Istre. Smješten je na stjenovitom otoku koji je naseljen od prapovijesnih vremena. Tijekom srednjeg vijeka bio je zaštićen bedemima. Za Rovinj možemo reći kako je jedan od najljepših i najslikovitijih gradova na jadranskoj obali. Ugođaju prostornog sklada posebice pridonosi sam smještaj povijesne jezgre grada na omanjem poluotoku, koji se pruža u more između dviju dubokih uvala.

Kulturno-povijesna baština grada Rovinja vrlo je značajna. Kulturna baština je, kao što i samo ime sugerira, nasljeđe prošlosti. Važan je dio povijesti svakog naroda. Prirodna baština je također važan dio kulture. Spomenička baština je sastavni dio kulturne baštine, ona je rezultat rada i stvaralačkog djelovanja čovjeka kroz preoblikovanje prirode i integraciju prirodnih i kulturnih dobara i vrijednosti.

Danas je kulturna baština vrlo važan faktor u ekonomiji. Suvremeni turisti donose odluke o izboru turističke destinacije ovisno o tome zadovoljava li ponuda njihove potrebe, pruža li im nezaboravan doživljaj. Oni žele upoznati lokalnu kulturu, žele doći u kontakt s lokalnim stanovništvom, upoznati nacionalni folklor, gastronomiju, posjetiti festivale, muzeje, galerije itd. Sve to čini kvalitetu ponude nekog turističkog odredišta.

Priroda, kulturno nasljeđe, a posebice arhitektura, čine turističke resurse kako Europe tako i grada Rovinja.

Iz tog razloga kulturnu baštinu potrebno je posebno pažljivo čuvati kako bi i dalje služila na ponos građanima Rovinja te pomogla u gospodarskom razvitku grada.

6. Popis literature

a) Knjige:

- Bertoša, M., *Rovinj / Rovigno*, Zagreb 1994.
- Milovan, M., *Župa Rovinj*, Pula 1989.
- Načinović, D. - Budicin, M., *Rovinj na starim razglednicama*, Rovinj 1998.
- Štambuk, T., *Turistička monografija Rovinj*, Rovinj 2001.
- Travirka, A., *Istra: povijest, kultura, umjetnička baština*, Zadar 2001.

b) Časopisi

- Vrtiprah, V., Kulturni resursi kao činitelj turističke ponude u 21. stoljeću, *Ekonomska misao i praksa*, No. 2, prosinac 2006., str. 279.-296.
- Sveta Eufemija – 1200. godina dolaska sarkofaga Sv. Eufemije u Rovinj, *Istarska Danica* 2000., Pazin 1999., str. 232.

c) Internet:

Crkva sv. Brigite

www.ipd-ssi.hr , 25. svibnja 2017

Crkva sv. Eufemije

<http://www.rovinj.hr/rovinj/rovinj/setnja-gradom/sveta-eufemija>, 24. svibnja 2017.

Crkva Majke Božje od Milosti

www.rovinj-online.net, 26. svibnja 2017.

Crkva sv. Tome Apostola

- www.triprebbits.com , 14. lipnja 2017.

Crkve i kapele – Župa Rovinj

<http://www.zuparovinj.hr/services/crkve-i-kapele/>, 27. svibnja 2017..

Index.hr

<http://swirl.blogger.index.hr>, 25. svibnja 2017.

Legenda o Svetoj Eufemiji

<http://www.inforovinj.com/hrv/rovinj/znamenje/crkva-sv-eufemija.asp>, 25. svibnja 2017.

Ministarstvo Republike Hrvatske

<http://www.min-kulture.hr/default.aspx?id=3639>, 15. prosinac 2016.

Što posjetiti, znamenitosti u Rovinju

<http://www.putovnica.net>, 17. prosinca 2016.

Turistička zajednica grada Rovinja

www.tzgrovinj.hr, 20. svibnja 2017.

7. Popis slika i priloga:

Slika 1.: Pogled na Rovinj sa zvonika crkve sv. Eufemije.....	7
Slika 2.: Balbijevo luk.....	10
Slika 3.: Gradska palača.....	11
Slika 4.: Crkva sv. Eufemije u Rovinju.....	12
Slika 5.: Sarkofag s relikvijom svetice Eufemije.....	15
Slika 6.: Romanička crkva Presvetog Trojstva.....	15
Slika 7.: Crkva sv. Benedikta.....	16
Slika 8.: Crkva sv. Tome Apostola.....	17
Slika 9.: Crkva Majke Božje od Milosti.....	18
Slika 10.: Crkva sv. Damjana.....	18
Slika 11.: Crkva sv. Kristofora.....	19
Slika 12.: Franjevački samostan i crkva sv. Franje Asiškog.....	20
Slika 13.: Crkva sv. Brigite.....	21
Slika 14.: Crkva sv. Bartola.....	21

Sažetak

Rovinj je grad koji se nalazi u Hrvatskoj, na zapadnoj obali Istre, te je pravi tradicionalni istarski grad. Smješten je na stjenovitom otoku koji je naseljen još od prapovijesnog doba i obiluje povijesnom tradicijom.

Kako je Hrvatska tradicionalna katolička zemlja, grad ima puno crkava koje su tamo stoljećima i one obiluju mnogim karakteristikama koje su specifične za razdoblje u kojem su izgrađene, a i ostale kulturne znamenitosti koje oslikavaju povijest i kulturu mogu biti pronađene u okolici.

Za Rovinj možemo reći da je jedan od najljepših i najslikovitijih gradova na jadranskoj obali.

Ugođaj prostornog sklada osobito je omiljen smještajem povijesne jezgre grada Rovinja na vlastitom poluotoku koji se proteže u more između dviju dubokih uvala.

Kulturna baština je upravo ono što naziv sugerira - baštinu prošlosti i važan je dio povijesti svake nacije.

Prirodna baština je također važan dio kulture grada Rovinja. Spomenuta baština sastavni je dio kulturne baštine, rezultat je čovjekovog rada i kreativne djelatnosti kroz transformaciju prirode i integraciju prirodnih i kulturnih dobara i vrijednosti.

Kulturno - povijesna baština grada Rovinja je vrlo značajna, a neke od najvažnijih znamenitosti grada su Balbijevo luk, Gradska vijećnica i brojne crkve i samostani koji su detaljno opisani u ovome radu.

Summary

Rovinj is a town located in Croatia, on the west coast of Istria, and it is a true traditional Istrian town. It is situated on a rocky island that has been inhabited since prehistoric times and abounds in historical traditions.

Since the Republic of Croatia is a traditional Catholic country, the town has a lot of churches that have been there for centuries, and they abound with many characteristics that are significant for the period in which they were built. Other cultural monuments depicting history and culture can also be found in the area.

We can say that Rovinj is one of the most beautiful and picturesque towns on the Adriatic coast. Its spatial harmony is particularly achieved by the very position of the town's historic core on its own peninsula which extends into the sea between the two deep bays.

Cultural heritage is, just as the name suggests, the heritage of the past, and is an important part of every nation's history.

Natural heritage is also an important part of the town's culture. The monumental heritage is an integral part of cultural heritage, and it is the result of man's work and creative activity through the transformation of nature and the integration of natural and cultural goods and values.

The cultural and historical heritage of the town of Rovinj is very significant, and some of the most important sights of the town are the Arch of Balbi, the Town Hall and numerous churches and monasteries that are detailed in this work.

Sažetak pregledala: Petra Diklić, nastavnica engleskog jezika s pojačanom povijesti